

Bwrdd Goruchwyllo Eglwys Gadeiriol Bangor

Cyfarfod 9 Medi 2025, drwy fideogynadledda

Yn bresennol: Yr Athro Medwin Hughes (MH) (Cadeirydd)
Matthew Corbett-Jones (MC-J)
Henry Gilbert (HG)
Judi Hayward (JHa)
Jane Heard (JHe)
Y Parchedig Ganon Yr Athro Peter Neil (PN)

Ymddiheuriadau: Yr Esgob David Morris (+DM)
Yr Athro Timothy Wheeler (TW)

Yn bresennol: Simon Lloyd (SL)
Deborah Tugwell (DT)
John Davies (JD)
Yr Archddiacon David Parry (DP)
Y Parchedig Ganon Dr Manon James (MJ) Ant
Griffiths (AG)
Wendy Lemon (WL)

1 Gweddïau agoriadol

Agorodd DP y cyfarfod gyda gweddi.

Croesawyd MJ i'w chyfarfod cyntaf o'r Bwrdd Goruchwyllo a llongyfarchwyd ar ei phenodiad yn Ddeon Bangor. Cyflwynodd pawb a oedd yn bresennol eu hunain.

2 Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 17 Gorffennaf 2025

GWEITHREDU GAN:

Adolygwyd cofnodion y cyfarfod blaenorol a cymeradwywyd i'w gyhoeddi, fel yr oedd y datganiad cyhoeddus. **DT**

3 Materion sy'n codi

Trafodwyd amryw o faterion sy'n codi o'r cofnodion.

- Nodwyd y byddai'r archwiliad ariannol annibynnol, y cyfeirir ato yn ail argymhelliad allweddol datganiad y Corff Cynrychioliadol (a gyhoeddwyd ar 1 Gorffennaf 2025), yn rhan o'r adolygiad llywodraethu a gomisiynwyd gan Fwrdd Cyllid Esgobaethol Bangor.
- Nodwyd yr angen i wrando ar a dod â'r gwahanol naratifau o fywyd yn yr eglwys gadeiriol at ei gilydd er mwyn gweithio tuag at sefyllfa o benderfyniad ac ymdeimlad o symud ymlaen.
- Roedd morâl ymhlith staff yr esgobaeth yn gymysg: roedd angen penodi ysgrifennydd esgobaethol newydd

- Trafodwyd penodi Rheolwr Gweithrediadau ar gyfer yr eglwys gadeiriol: nodwyd y byddai'r rôl hon yn cael ei hariannu drwy'r Cyllid Partneriaeth (a oedd yn cynnwys cyllid ar gyfer cyllid ychwanegol swydd mewn eglwysi cadeiriol) a ddarperir gan y Corff Cynrychioladol, nid o gronfeydd yr eglwys gadeiriol ei hun.

4 Maes ffocws – diogelu

Yn ystod y drafodaeth nodwyd bod cyswllt rheolaidd rhwng yr eglwys gadeiriol a'r tîm diogelu taleithiol bellach gydag ychydig o faterion parhaus sy'n peri pryder. Roedd angen ymchwilio i lawer o achosion yn y cyfnod yn syth ar ôl ymadawiad yr Is-ddeon - nid oedd pob achos wedi cyrraedd y trothwy ar gyfer ymyrraeth diogelu; Roedd llawer wedi bod yn pryderi am safonau ymddygiad. Roedd rhai achosion wedi cael eu cyfeirio at wasanaethau cymdeithasol lleol yn ôl yr angen.

Trafodwyd hyfforddiant cymorth goroeswyr, rhywbeth nad oedd yn cael ei ddarparu ar hyn o bryd gan yr Eglwys yng Nghymru: byddai goblygiadau cyllidebol ar gyfer darparu hyfforddiant o'r fath yn cael eu hystyried gan staff.

SL/ AG

Cadarnhaodd WL ei bod hi a MJ wedi cyfarfod briffio manwl ar faterion sy'n gysylltiedig â diogelu yn yr eglwys gadeiriol. Roedd AG a WL wedi cael gwahoddiad i fynychu cyfarfod o Fwrdd Diogelu Gogledd Cymru i roi'r wybodaeth ddiweddaraf am y sefyllfa yn yr eglwys gadeiriol: parhaodd cyswllt gan Aelodau'r Senedd mewn perthynas â'r materion diogelu yn yr eglwys gadeiriol.

Trafodwyd y sefyllfa gyda chôr yr eglwys gadeiriol: roedd gweithgareddau'r côr wedi'u hatal am gyfnod cychwynnol o fis. Nid oedd llawlyfr y côr, a baratowyd i fod yn ffynhonnell o wybodaeth bwysig i aelodau'r côr a rhieni'r côr, wedi'i ddosbarthu fel y cytunwyd.

SL/ MJ

Nodwyd absenoldeb capasiti cysylltiedig â chyfathrebu ymhlith staff yr eglwys gadeiriol a chytunwyd y byddai SL a MJ yn trafod darparu cymorth taleithiol yn unol â hynny.

5 Cynllun gweithredu a diweddarau camau gweithredu gan Chapter a'r Grŵp Gweithredu

Trafododd y bwrdd goruchwyllo a nododd y ddogfen olrhain sy'n crynhoi gwaith diweddar y Grŵp Gweithredu. Nodwyd bod dau faes wedi'u nodi yn y ddogfen olrhain dyraniadau cyfrifoldeb 'aneglur', a fyddai'n wedi'i gyfeirio i sicrhau bod meysydd cyfrifoldebau wedi'u mynegi'n glir.

DP

Ystyried polisïau

Adolygwyd y Polisi Cyffuriau ac Alcohol a'r Polisi Camymddwyn Rhywiol a baratowyd gan y Deon a'r Chapter gan y Bwrdd Goruchwyllo.

Llywodraethu

Trafodwyd trefniadau llywodraethu Cabidwl yr eglwys gadeiriol. Roedd hyfforddiant rheoli risg ar gyfer staff taleithiol perthnasol wedi'i drefnu i gael ei gynnal ym mis Ionawr 2026: roedd croeso i aelodau o Chapter yr eglwys gadeiriol ymuno.

Roedd hyfforddiant iechyd a diogelwch yn faes y gallai fod angen cymorth ar y Bennod arno: defnyddio darparwyr hyfforddiant a ddefnyddir gan eraill eglwysi cadeiriol yn cael ei awgrymu fel ffynhonnell bosibl o gefnogaeth i archwilio.

DP

6 Meysydd ffocws ar gyfer y cyfarfod nesaf

Cytunwyd y byddai'r drafodaeth am ddiwylliant yn cael ei gohirio i gyfarfod y Bwrdd Goruchwyllo a gynhelir ar 6 Hydref, erbyn yr amser hwnnw byddai MJ wedi bod yn y swydd am fis.

DT

Dyddiad y cyfarfod nesaf

Cadarnhaodd MH y byddai'r Bwrdd Goruchwyllo yn cyfarfod nesaf ddydd Llun 6 Hydref am 18.00, drwy fideo-gynadledda.

Byddai MJ yn cael ei osod yn Ddeon Bangor ddydd Sadwrn 11 Hydref. Byddai DT yn cyfathrebu'r manylion: aelodau o'r Roedd croeso i'r Bwrdd Goruchwyllo fynychu os dymunant.

DT

Gweddïau i gloi

Caeodd PN y cyfarfod mewn gweddi.